

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Dissapte 31 de Mars de 1900

Núm. 3.530

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. . . . . 3'50
Extranjer y Ultramar 7
Anuncios, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

La que paga més contribució de la provincia.

S. Laguna

Papereria economica

MONTEROLS, 31

Una resma de paper barba ptas. 5'75
Kilog. de paper embolicar " 0'38
100 sobres comercials " 0'25
Kilogram de cartó " 0'27

Escribanias, tinters, tintas, estisoras, cortaplumas, vades, llapis, plumas, reglas, xinxes, ostias, gommas, estutxos de dibuig, etc., etc.

Secció doctrinal

Los polit cayres

Los políticos, muger, son como tu y yo, Teresa, que regañamos ayer y, al llamarnos a comer, fuimos juntos a la mesa.

Vicente Rubio.

Los que no havém sigut may ni tampoch som avuy politichs d' ofici, es a dir, los que jamay havém fet de la professió de las ideas un medi pera enfilarnos, un grahó darreré l' altre, per la escala social; nosaltres sempre havém estat uns, sempre havém sigut la mateixa cosa, sempre nos havém presentat al devant de tothom ab igual cara en un dia que en un altre, are com l' endemá.

Los verdaders «politichs», aixó es, los vividores de la política, pel contrari, disfrutan de fesomias y d' apariencias distintas, segons los cassos. Y aixis es com presentan duas caras, com se revesteixen de duas significacions independents l' una de l' altre, com procedeixen ab arreglo a dos diversos sistemas ó normas d' acció, com encarnan, en suma, duas personalitats completament deslligadas entre sí, encare que recayguin en un sol y mateix individu: los del particular y 'ls del home públich.

Aixó no tindria res de particular sino fos que permet, devegadas, als politichs dotats de poca aprensió, fer propaganda, realisar determinats actes en públich, adoptar actituds y temperaments, sentir concupiscencias, obertament oposadas á lo que aquells mateixos homes que tot aixó executan creuen que sia lo mes bó, estiman tal volta, que sia lo únich procedent y honrat.

D' aquí que la rigidesa de principis, en quant á lo moral y fins en quant á lo anomenat simplement «decencia» que molts homes observan y que practican referéncia á sos actes privats, desaparezca com per encant tan prompte com ells se posan á exercir de politichs... D' aquí que molts, moltíssims, d' aquells que se 'ns presentan com á personalitats intaxables dintre de la esfera de las relacions particulars, sian capassos, al actuar de politicayres, d' abdicar, no solzament de molts de las sevas qualitats de carácter, sino fins de gran part de sa consecuencia en la professió de las ideas, d' aquella exquisida pulcritud en la elecció dels procediments y dels medis d' acció, d' aquella indubable honradesa, d' aquella veritat, d' aquella bona fé, las que so en obrar sempre dintre de la vida privada...

Ab rahó deya graciosament aquest propósit en Bartrina, ajudint á molts d' aqueixas deplorables antinomias, que n' hi han d' individuos que portan una vida «més que privada, prohibida...»

Perque prohibit, en efecte pels furs de la Moral y per las lleys del bon sentit, hauría d' esser tot aixó de la abominable diferenciación que un mal entés y enervant convencionalisme ha vingut á establir entre las responsabilitats socials d' un home cualsevol, segons que ell actubi de particular ó de politich.

Y la plena exigencia de la primera que tothom se creu ab lo dret de reivindicar en favor seu, quan se tracta del home privat, no hauría d' aminorarse en poch ni en molt quan se tracta del home polítich, quins ac es públich tots, quina funesta influencia personal perturbadora, quina gestiofraudenta é immoral result-n molt més perjudicials, tots ells á la Patria sencera de lo que podrian resultarhi may en contra d' un particular cualsevuga, un furt, una estafa, una concreta usurpació de crets, ana molt grave ofensa, inferidas per aquell home mateix á un altre en desconeixement ó en lesió d' un interés de tercera persona.

Jo no he entés may, per lo tant, lo perquè d' aqueixa confusió lamentable per virtut de quina trascendencia no sembla sino que tothom vinga obligat á tolerar ab la major indulgencia aquell verdader pecat de «simonia» que s' comet usualment ab motiu de la provisió de moltíssims cárrechs públichs. Jo no sé, tampoch, perque la opinió general no s' apressura á rebutjar d' entremij de's homes honrats á tots aquells de qui se sab que han procedit ab absoluta falta de delicadesa en sos compromisos de partit ó d' idea. Jo no m' explico, en fi, per que certs contubernis, certs actes y contractes, en los que, á voltas, molts politichs s' enredan, han d' esser perdonats, entremij de la más glacial indiferencia colectiva, com si ells fossin un simple pecat venial. Jo no arribo pas á donarme compte exacte del perque aquella consideració que sempre s' negaría á la persona privada quan faltés obertament á lo promés, quan se desdís de sa paraula, quan trafiquejés ab la bona fé y ab la representació dels demés, s' ha de continuar atribuintla al politicayre inconsequent ó corromput, al vividor miserable... Jo no comprenc ni sen' ni comparteixo la rahó de la impotencia censurable que para'isa als cómodos.

De cualsevol manera que aixó sia, l' espectacle degenerat y vergonyós que 'ns ofereix gayebé de sempre la política actual ab sas íntimas lluytas bizantinas, ab sos personalismes y ab sas petitesas, no hi ha pas dubte de cap mena de que s' deu, en primer terme, á la influencia d' aquell erro tan generalizat quina existencia havém fet remarcar...

Que no s' veuria, no, segons avuy se poden contemplar repetidas vegadas, als combatuts politicayres de sempre anant de brasset ab los politiquets improvisats d' última hora, als detractors d' ahir convertits are en novells «cumeros» per obra y gracia del spovo del «cicquisme», als prou coneguts per perversos en estreta amistansa ab los que s' vanten de personalisar aqueixa ó l' altra política redemptora, quan los politicayres d' ofici, segons havém dit al comensar, no tinguessen duas caras, dos procediments y duas normas de conducta: una, la del home-privat ab tota sa respectabilitat y ab sos prestigis; l' altra, la del devot incondicional del Pressupost, devant de quina suprema atracció, de quina potestat, tota vergonya y tota convicció s' esborran.

MAX.

Plantas sense terra

pera adorno dels salons

Es curiós lo següent procediment que aconsella una revista estrangera, pera fer vegetar las plantas sense necessitat d' aqueix element que fins aquí s' ha considerat indispensable. Gracias á tan original descubrimient, no sols poden cultivarse sense terra y casi sense aygua, sino que en aquellas més refractarias á la trasplantació, viuen ab molta frescor. L' experiment pot efectuar-se en un test qualsevol y ab aqueixas floretas campestres, tan delicadas, tan menudas y tan preciosas.

Un poch de molsa, algunas precaucions y adoba

Arrénquis la planta que s' vulgui tindre á casa, cuidant de que no s' trenquin las arrels petites; á aquestas se 'ls hi dona un bany d' aygua tébia que s' liti la terra que portan agafada; se las coloca després horitzontalment en una capa de molsa húmida y s' cubreixen las arrels ab una altra capa de molsa.

Fetas aquestas operacions sols queda adobar las plantas, pera lo qual la fórmula d' un dels adoba més recomanats es lo següent:

Acetat d' amoniach	380 grams.
Bitosfat d' amoniach	300 »
Saliure	260 »
Bitosfat de cals ben pulverisat	50 »
Sulfat de ferro	10 »

S' emplean aquets polvos en la proporció de 2 grams per litre d' aygua.

Un cop per setmana s' rega la planta lleugerament ab una dosis d' aquesta solució, y cada dos ó tres dias ab un poch d' aygua comú.

Las flors més delicadas s' obriran y prosperarán aixis perfectament dintre de las habitacions, y fins durarán més temps que si s' tinguessin á l' intemperie.

La guerra del Transvaal

Noticias de Bloemfontein afirman que 'l general French ha regressat de sa expedició á Taba Ncho, ahont distribuí gran número de proclamas; otras comunicadas de Maseru, capital de la Basutolandia, aseguran que algunas forsas inglesas havían ocupat á Ladybrand, vejentse obligadas á retirarse devant la presencia de numerosos boers; ha podria ser que abduas informacions tinguessin fonament y que 'l regres d' en French á Bloemfontein s' negi realizat després de haver sigut rebutjat rebutjat á Ladybrand; pero relacionintse ó no abduas noticias, lo que s' confirma una vegada més es que las forsas boers d' en Ollivier, lluny de trobarse en difícil situació entre las columnas d' en French y d' en Brabant, com també s' ha firmat, han conseguit realisar ab éxit lo operació empresa desde 'l riu Orange, posantse fora de la influencia dels moviments envolvents dels inglesos y situantse convenientment y en bonas posicions sobre 'l fianch dret del general Roberts.

Y essent aixó aixis, la retirada del general French

sobre Bloomfontein resulta verdaderament inexplicable, puig equival a deixar abandonat lo flanch y exposada a una ràpida incursió per aquest costat de línia de comunicacions del exèrcit britànic, a menys que en Roberts enviï una columna més forta y composta de totes las armas pera observar los moviments d'en Ollivier. En quant a la legió coloniant que mana en Brabant, no creyém que hagi conseguit avançar fins a Ladybrand, sino que s'haurá establert prudentment a Rouxville, formant l'ala dreta de la línia constituïda per las forses d'en Clements y en Gataore y que avansan molt poch a poch pera entrenye sa distancia sobre la línia d'en Roberts.

La circumstancia de que 'ls centres oficials de Londres res indiquin concret respecte a aqueixos moviments, permet suposar que ha desaparegut tota probabilitat d'evitar la marxa d'en Ollivier vers lo Nort y de batre als nocles boers que a sas ordres s'han concentrat en sa retirada dels passos del riu Orange.

Fins sembla que també per la zona de Fauresmith existeixen alguns comandos del exèrcit republicà que, si están segurs de la bondat de sas posicions y compten ab elements, es possible que provoquin algun combat ab las tropas d'en Clements, al mateix temps que amenassen la via férrea entre Modder River y De Aar; pero s'careix de datos exactes respecte a aquestes forses boers que, en nostre concepte, esperan ocasió de burlar la vigilancia dels inglesos pera retirar-se a altres regions en que s'puguin trobar en millor comunicació ab sas bases naturals.

La situació de las columnas encarregadas de socorre a Mafeking continúa essent la mateixa que en los dias precedents, lo qual autorisa a presumir que la de la plassa sitiada, de las que s'tenen noticias molt atressadas, ha d'esser difficilissima.

La columna del coronel Plumer, que no pot esperar cap refor, tindrà que renunciar per ara sa marxa sobre Mafeking. La enviada desde Kimberley será probablement reforçada; pero si pera aixó s'espera a que hagin conseguit son objecte las forses enviadas contra Griquatown, encara trigarán molts dias en unirse a las que s'troban detingudas a Warreton y fa falta sapiguer si Mafeking se troba encara en condicions de resistir tot lo temps que haurá de transcorre pera que arribin las columnas de socor.

Prosegueixen los boers sos treballs d'atrinzament sobre las posicions de Kroonstad y entorn de ments defensius, resultantlosi en aquest concepte verdaderament beneficiosa la inacció del general Roberts.

En quant al Natal, afirman algunas noticias inglesas que 'ls boers se retiran vers los passos de la frontera; no es aixó creíble, y precisament en los moments en que havían realisat un avenç general en sas línies avansadas y en lo cos d'exèrcit d'en Buller ha sigut disminuït en una divisió, quedant impossibilitat pera una acció ofensiva y efica. Podria ser, si, que 'ls boers simulassin alguna retirada pera portar al general Buller en alguna encerrona de las que tan bon partit han tret en otras ocasions; pero l'abandono real de las posicions que ocupan a Biggarsberg ni estaria justificat ni pot acceptarse sense confirmació terminant de las noticias que així ho exposan.

Ara be; es molt possible y fins s'hauria d'admetre com a llògich, que 'ls boers, un cop apercebuts de la divisió Warren, se decideixin a disminuir també proporcionalment ses efectius del Natal pera augmentar, en relació ab l'augment de las tropas d'en Roberts, sas forses d'Orange.

La partida en aquets moments está, per lo que s'veu, bastant menos descuydada pels boers que pels inglesos y tot fa esperar que sia renyida y duradera, sense que en cap instant perdi son primitiu interés.

La noticia de la mort d'en Joubert ja confirmada, fa temer que la actual campanya sufreixi modificació important, puig indubtablement capdill com aquest constituïx un element capital.

Contra 'ls pressupostos

En la reunió que tingué lloch ahir nit en lo saló de la Cambra de Comers d'aquesta ciutat, s'acordá celebrar, demá diumenge, a dos quarts de dotze del matí, una manifestació de protesta contra l'aprobació dels exagerats pressupostos d'en Villaverde.

Per a l'cas se redactá la següent alocució excitant al poble de Reus:

CAMBRA DE COMERS

Reusenchs:

Desangrada nostra Pàtria per los desastres de las últimas guerres y abatuts tots los ànims per lo pes de

tan gran desditxa, per cap costat se divisava lo més débil raig de llum, que bastés a desvanecier las negríssimas sombras que envoltavan lo porvenir d'aquesta desgraciada Nació, entregat a los mateixos pecadores mans de polítics ineptes ó degenerats, quals impresions y errors gravíssims y continuats, nos conduïren a la tristíssima situació present. Per ditxa nostra, no tot estava podrit en nostra Nació, algo bó quedava encare fora d'aqueix sistema d'administració y govern que 'ns he conduhit, rodant, a la vora del abim; y d'aqueix algo sortí l'ambient de vida que reanimá a Espanya y que ha de treurela enterament de sa ruina.

La Assamblea de Zaragoza doná la primera senyal; los verdaders representants del país que treballa, del país que paga y no viu del pressupost, colocats en més íntim contacte ab las necessitats del mateix, que nostres despreocupats governants, senyalá a aquets los mals que l'aqueixavan y l'camí que precisava seguir pera reviscolarlo y treurel del deplorable y llastimós estat a que ells lo conduïren. Tan honrat y patriótic anhel no sols no fou escoltat, sino que fou escarnit; donchs a més de las promesas incompletas s'amordassá y stropellá al contribuyent, determinant, aqueixa mateixa persecució, altra assamblea més gran é imponent que la primera, la de Valladolid, tan desatessa com aquella.

Quan encare no desvanescudas totes las esperansas, se confiava en una reorganización, las Cortes actuals acaban d'aprobar uns desastrosos pressupostos, que son no solament la ruina, sino que també l'anulament més complet y la mort total del país.

Perduda ja tota confiança y apurats tots los medis persuasius, per los organismes que representen las pocas forses que al país restan; s'ha recorregut als Poders Llegislatius, desconfiats ja del Executiu y aquells que deurían ser lo més zelós defensor dels furs nacionals, no sols nos desaniman, sino que convertintse en term sosteniment del Govern, se fan cómplices de sa obra funesta y desatentada.

Agotats donchs tots los ressorts que podrian fer vibrar la corda honrada y patriótica en lo cor de nostres governants, sols nos queda un camí, lo de la protesta, per ara; després ells mateixos ab sos desacerts nos trassarán la línia de conducta que deurém seguir.

Hora es ja, de sacudir la apatia y de disposarnos a entrar en acció, pera fer més efectiva y palpable nostra obra de defensa al objecte de que 'l mon civilisat no pugui dir de nosaltres, que som un poble mort, mereixedor de la trista sort que correm é incapás de reivindicar lo dret d'administrarse a si mateix, de conformitat a sas aspiracions y necessitats.

Aquesta Cambra de Comers no respondria al objecte pera que fou creada si en los actuals crítics moments pera la vida d'aquest desgraciad país, no coadjuvés als fins que s'proposa la Comissió Permanent de la «Unió Nacional». Aixís donchs aquesta Cambra invita a tots los reusenchs a la solempne manifestació que 'l dia primer d'Abril s'organisarà a las onze del matí, en son domicili social, arrabal de Sant Pere 47 pera dirigir-se a las Casas Consistorials y entregar a la primera autoritat local una rahanada y enérgica protesta, primer acte reivindicador que, devant las arbitrariedades y desacerts de governants y llegisladors, nos proposém realisar.

Tant pera 'l d'avuy, com pera 'ls que en lo successiu s'estimin necessaris, aquesta Cambra de Comers está a vostre costat y compta ab vosaltres.

Reus 30 Mars 1900.—President, Anton Pascual Vellverdú.—Joan Vil·la Estivill.—Joseph Vidiella Gomis.—Francisco Buñil Capdevila.—Ramón Mayner Socías.—Francisco Perpiniá Ciurana.—Joseph Mangané Nolla.—Joseph M. Bartomeu Baró.—Cassimir Gran Company.—Joan Vallés Sureda.—Joseph Montserrat Verget.—Francisco J. Beringola Ferrer.—Emili Vallvé Virgili.—Pau Abelló Boada.—Joseph Roig Boada.—Ramón Rius Gil.—Lo Secretari general, Tomás Abelló Martí.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas del dia 30 de Mars de 1900 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grav. d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obs. particular
9 m.	750	72		4.5	Ras	
3 t.	751	75				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcc.	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.		classe	can.
9 m.	Sol. 30	5	11	O.	Cumul	6.4
3 t.	Sombra 20		16	O.		6.6

Hem rebut sagella de la «Unió Catalana» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redacció.

En altre lloch d'aquest número publicuem la alocució que la Cambra de Comers dirigeix al poble de Reus excitantlo a pendre part a la manifestació que deurá celebrarse a dos quarts de dotze del diumenge al matí, surtint de la mateixa Cambra pera dirigir-se a Casa de la Ciutat, ahont se posarán en coneixement del senyor Alcalde 'ls propòsits dels manifestants.

A jutjar per las corrents de simpatía que hi ha en favor d'aquest acte, promet veures molt animat.

Seguint la costum d'altres anys, avuy, a las quatre de la tarde, a la Ermita de la Mare de Deu del Roser, comensará un septenari dedicat a la Verge dels Dolors que s'venera en aquell temple.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja la cantitat de pessetas 443.47.

Segueixen en lo mateix estat las vagas d'Igualada, Granollers y Mataró.

A la primera de las esmentadas poblacions varen concentrarse ahont uns 40 individus de la Guardia civil, comandats per un jefe y dos oficials.

Segons noticias, las plujas d'aquets dies passats han sigut generals per tot Catalunya, havent nevat abundantment a montanya, lo que podien haver sigut causa de la baixa que va experimentar la temperatura.

Avuy aquesta ha pujat més ó menos, semblant que 'l temps s'inclinés a bonansa, ja que, si bé durant tot lo día s'han vist creuar pel espay numerosos caps de núvol, han sigut aquets ton insignificants, que no han impedit que fes sol gayrebé continuament del matí al vespre.

«Los habitants de Viella, poble proper a Tarbes, están preocupadíssims ab lo fenómeno que amenassa destruhir la població.

La capa de terra argilosa en que están assentats los fonaments de las cases va de mica en mica escorrentse cap a la vall, y augura una espantosa catástrofe, com la que fa poch anys ocorregué a la comarca suïssa de Golden.

La acció de las neus y las filtracions del terreno, aumentadas per la puja de la temperatura en aquestos derrers dias, activen aqueix treball subterrani al qual ajuda considerablement lo pes de las capas superiors de terras.

La Administració ha pres midas a propòsit; pero s'atem que sian inútils, y es tal lo temor dels vehins, que molts d'ells, los que poden, se mostran disposats a abandonar lo poble, fugint d'un perill que consideran imminent.»

Nostres companys de causa de Tarragona celebren ahir una reunió preparatoria pera 'l meeting que ha de tindre lloch lo diumenge 8 d'abril en lo teatre Principal d'aquella ciutat.

Lo ministre de la Gobernació s'ocupa en estudiar varis importants projectes encaminats a millorar alguns serveys.

Un dels que n'breu quedarà terminat es lo de las tasses dels telegramas que s'abonaràn en metálich en lloch de pagarse en sellos.

També quedarán prompte establertes en las estacions del ferro-carril las estafetas, ahont se rebrán los paquets de periódichs fins poch avans de sortir lo tren. Aixís sia.

S'ha rebut a la Delegació d'Hisenda una circular de lo Intervenció del Estat en l'arrendament de tabachs, dictant reglas pera 'l cambi y devolució a la fabrica nacional de la Moneda y Timbre dels efectes timbrats que han de quedar fora de circulació per virtut de la nova ley del Timbre.

Lo cambi comensará lo dia primer d'Abril próxim y acabarà a fi del mateix mes.

Tallém d'un periódich:

«Nos assegure persons que te motins pera saberho, que ab molta frecuencia surten de Madrid molts vagons carregats de escombreria pera la fabricació industrial.»

«Quina classe d'alcohol donará aquest...»

La noticia d'haver comensat a regir la ley en virtut de la qual pes sobre 'l preu del transport de viatgers un impost del 20 per 100, necessita una aclaració, per

que son moltes les persones que han cregut que's tractava d'un recarrec sobre l'impost ja existent. En realitat, com aquest, que era del 18 per 100 sobre 'ls bitllets ordinaris y de 9 sobre 'ls circulars, ha desaparegut en virtut de la nova ley, y 'l creant es de 29 y 10 per 100 respectivament, resulta que 'l recarrec es sols d'un 2 per 100 en los bitllets ordinaris y de 1 per 100 en los circulars.

Ans d'ahir morí a Sant Joan de Vilatorrada la Sra. Donya Raymunde Cabanes, nascuda en l'any 1796, en lo Pont Raventi, de modo que actualment comptava la edat de 104 anys.

No sabem ab que fundament, diuen de Cadis que 'l ministre de Marina ha disposat recali a Málaga, per provehirse y allisterse convenientment, lo ononer «Hernán Cortes», lo qual anirà a las costas de Africa, ab objecte de transportar a Barcelona a varis indultats.

L'Ajuntament de Seu d'Urgell ha acordat establir duas novas firas, l'una en los dias 8 y 9 de Juny y l'altra en lo 11 y 12 de Septiembre. y la que venia celebrantse en 10 y 11 d'Abril s'ha trasladat lo dimars y dimecres després de la Pasqua de Resurrecció.

Després de la cura lo pago

Es cosa cómoda pera tots y assegura als malalts la ten enhejada salut. Pera més detalls llegeixis en 4.ª pàgina. **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilitich COSTANZI.**

Nostres apreciables lectors llegirán en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors **Valentin & Comp**, Banquers y Expenduria general de loteria a Hamburg, tocant a la loteria d'Hamburg y no dubtem que 'ls interessará molt, ja que ofereix per pochi gastos alcansar en un cas felís una fortuna ben important. **Aquesta casa envia gratis y franch lo prospecte oficial a qui 'l demana.**

Seccló oficial

ELECTRA REUSENSE

Aquesta societat en compliment a lo acordat en la derrera Junta general ha disposat repartir a sas accions primitivas 25 pessetas y 12 1/2 pessetas a las accions de la serie B essent l'origen d'aquesta diferencia lo que las accions primitivas numerades del 1 al 300 han tingut desembolat lo total de son capital durant un any y sols 6 mesos las de la serie B numerades del 301 al 800, y per lo tant a partir d'aquesta fetxa unas y altres queden igualades en drets pera lo successiu.

Lo cobro de las referidas cantitats poden ferlo 'ls accionistas desde 'l dia de la fetxe y mitjensant la presentació del copó núm. 1 en las oficinas d'aquesta societat ó en casa dels senyors Pelacios y Garcia, de Saragossa.

Rens 29 de Mars de 1900.—Per acort del Consell.—Lo Director, Enrich Cisneros.

Registre civil

del dia 30 de Mars de 1900

Naciments

Engracia Sabaté Pinyol, de Joaquim y Catarina.—Joseph Virgili Manyé, de Pere y Josepha.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Lluís Bertrán Blanch, Arrabal alt de Jesús, 30.

Seccló religiosa

Sant d'avuy.—Sant Felín.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy 31 de Mars a dos quarts de set de la tarde se comensará lo Septenari de Nostra Senyora dels Dolors, predicant lo Rvnt. P. Antoni Pou, relligiós francoisch y s'acabarà ab lo cant del «Stabat Mater».

Sant de demá.—Sant Venanci.

Seccló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 29

De Amberes y esc. en 19 dias v. inglés Georgian de 676 ts., ab sosa cáustica; consignat als senyors Mac-Andrews y C.ª

De Génova y esc. en 7 dias v. Jativa de 703 ts., ab boocys buyts, consignat a don Antoni Mas.
De Gijón y esc. en 29 dias v. Gijón de 446 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

Despatadas

Pera Barcelona v. Gijón, ab transit.
Pera Port-Vendres payl. francés Anne, ab ví.
Pera Londres y esc. v. inglés Georgian, ab efectes.
Pera Málaga y esc. v. Jativa, ab efectes.
Pera Certe v. suach Aida, ab ví.
Pera Pénova y esc. v. italiá Unione, ab efectes.

Blosí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia de ahir.

Interior	74'05	Cubas del 86	86'87
Orenses	22'50	Cubas del 90	72'87
Colonial	115'	Aduanas	102'
Norta	63'60	Ob. 5 0/0 Almense	98'25
Alicants	87'45	Id. 3 0/0 Fransa	52'
Filipinas	91'75		

PARIS

Exterior 73'75 Madrid

GIROS

Paris 30'65 Londres 32'90

Se reben órdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	74'52	Aduanas	102'
Exterior		Norts	61'10
Colonials	115'	Alicants	87'90
Cubas 1896	86'75	Orenses	24'70
Cubas 1890	72'87	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas	92'	Id. 6 0/0	52'
Exterior Paris	73'75	Id. 3 0/0	

GIROS

Paris 30'65 Londres 32'90

Órdres de Bolsa pera Barcelona Madrid y Paris.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donets per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.			32'70
» 8 dias vista			
» vista			33'
Paris 90 dias fetxa			
Paris vista			31'10
Marsella vista			
Perpinyá			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		650	
Industrial Farinera	650		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		675	
Manufacturera de Algodón		165	
C.ª Reusense de Tranvias	25		
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas al al 5 0/0	250		

Anuncis particulars

CAFÉ CENTRAL

Per cessar en aquest negoci lo dueny de dit establiment, lo vendrá mitjensant tracte personal. Pera informes al entresuelo del mateix establiment.

LLISSONS

Las donará de primera ensenyansa, repás de segona, é idiomas més accessibles é indispensables tant de dia com de nit y a preus convencionalis, un entés p. ofessor.—Los pares y joves que desitgin majors informes acudeixin a aquesta impremta.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerias.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA.

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.ª major de 440 pàginas y's ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.

A 7 pessetas miller

se venen en lo mas de BELLVEYN estacas garantidas de

RUPESTRIS LOT REUS.—PELEGRÍ BALLESTER.—REUS.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D.ª DOLORS MILLANES

Funció pera avuy.—6.ª d'abono.—A benefici de la distingida primera tiple donya Dolores Millanes, qui té l'honor de dedicarlo als senyors abonats.—Se posarán en escena las aplaudidas sarsuelas en un acte cada una tituladas «El traje de luces», «El Chiquillo», «Agua, azucarillos y aguardiente» y «Los Garrochistas (estreno)».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al persis 2.

A las nou en punt.

Telégramas

Madrid 30.

Per lo que's dedueix dels telégramas rebuts de Roma, la situació del Govern italiá es cada vegada més difícil, perque no es lo mes grave pera aquést la actitud en que's presenten las oposicions, sino lo que moltes regions del regne italiá fan causa comú ab aquelles d'un modo tumultuós.

—De Málaga telegrafian que la lliga de fumadors que pensa deixar de comprar tabach lo primer del mes entrant fou aumentada shir ab alguns centenars d'inscripciones en aquella ciutat.

—Krüger, president del Transvaal, ha dit a un corresponsal yanqui: La guerra sols ha comensat. Las pérdnas dels inglésos, ab ser tan tremendas, sols indican lo comensament de la campanya. Passará un mes, passarán deu, passarán quatre anys, cinch, deu, y al fi vencerém.

—Lo ministre de la Gobernació ha telegrafiat a tots los gobernadors de provincia pera que prohibeixin las manifestacions públicas contra 'ls pressupostos.

—La «Gaceta» publicarà lo diumenge los pressupostos aprobets, los quals regirán desde 'l dia primer d'abril.

—Demá comensará en lo Congrés la discussió del projecte de ley referent al descans dominical.

—S'ha ordenat que l'acorassat «Carlos V» toqui a Tànger a primers del próxim mes, continuant després son viatge a Canarias.

—Telegrafian de Valladolid que en la reunió celebrada per los gremis en lo Circol Mercantil s'ha acordat celebrar lo diumenge una manifestació ó un tancament general de botigas pera accentuar sa protesta contra 'ls nous pressupostos.

Avuy se solicitará l'oportú permís pera celebrar dita manifestació y, en cas negatiu, se verificará un tancament general de botigas.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 436.
Barcelona

No pocs enveiosos sofreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Remeds **Costanzi**, que han curat mils de malalta de **venéreo** y **sifilis** encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys y los medicaments son d'efecte tan maravellós per a l'estremitat uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant adonés las perillosas **candelillas**. En dos ó tres dias será radicalment curada la **purgeció** en cinco ó sis dias la **crónica** y góta militar. Inmillerable para las **úlceras** y **flujia bianch** de las **donas**, **arenillas** y **catarrós** de la **vejiga**, **escozores uretrales**, **o.cultis**, **retencions d'orina** y demés **infeccions genito urinarias** y especialment la **sifilis** encare que sia he estada para la curació de la **sifilis**, lo **Roob** ha donat probas patentés d'una superioritat incontestable sobre tois los antisifilítichs fins ara coneguts, perquè es l'únic que no conté **Ioduro de Potasio** ni cap **sustancia Mercurial**. Per lo contrari, la missió del **Roob** estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la salut ja que com es sabut causan malalties no molt facils de curar. Lo **Roob** te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 's hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y excusio ab l'inventor. **Carrer Diputació, 435, Barcelona.**—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels **Confits antivenéreos** para Reus no vulguin usar inyecciones, pesseta 5. **Roob antisifilítich**, lo Frasco, pessetas 4. Para provincias afegir pessetas 1.00. Dits medicaments están de venta en totes las Far-Pera provincias afegir pessetas 1.00. Dits medicaments están de venta en totes las Far-macias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Surveys del mes de Abril de 1900

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápids vapors francesos

lo dia 11 de Abril lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de » lo »

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquestes Imprempta.

Publicacions regionalistas que 's rāben en aquesta Redacció.

«La Rensirensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellinés», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskezale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CAMELOS PECTORALS del

METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Invitación para participar á la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO.

500,000

MARCOS

ó aproximadamente

PESETAS 800.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio á M	300000
1	Premio á M	200000
1	Premio á M	100000
2	Premios á M	75000
1	Premio á M	70000
1	Premio á M	65000
1	Premio á M	60000
1	Premio á M	55000
2	Premios á M	50000
1	Premio á M	40000
1	Premio á M	30000
2	Premios á M	20000
26	Premios á M	10000
56	Premios á M	5000
106	Premios á M	3000
208	Premios á M	2000
812	Premios á M	1000
1518	Premios á M	400
36952	Premios á M	155
19490	Premios á M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21		

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene **billetes 1 18 000** de los cuales **59 180** deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11,764.525

ó sean aproximadamente

PESETAS 19,000,000

La instalación favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000, asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 65.000, en la quinta á 70.000, en la sexta á 75.000 y en la séptima clase podria en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mutuo, estendidas á nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio facil á cobrar, ó en sellos de correo. Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 10
1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 5

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia a todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendria á los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitidos será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

15 Abril de 1900

Valentin y Comp.

Expenduria general de loterias

HAMBURGO

ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.